

37. Средно училище "Райна Княгиня"
гр. София, ул. "Луи Пастър" № 1, 0884695030, sou37@abv.bg

Утвърждавам:

.....
Цветомира Георгиева,

Директор

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА С УЯЗВИМИ ГРУПИ

Уязвимите групи в училищната среда включват деца и ученици, които поради социални, икономически, културни или здравословни причини срещат затруднения в образователния процес. Към тях спадат ученици от семейства с ниски доходи, деца от етнически малцинства, ученици с увреждания или обучителни затруднения, деца, отглеждани от настойници, както и ученици с чести отсъствия или ниска мотивация за учене.

Работата с уязвими групи изисква индивидуален подход, търпение и последователност. Учителите и образователните медиатори играят ключова роля, като осъществяват постоянна връзка с родителите, съдействат за редовното посещаване на училище и подкрепят учениците емоционално и образователно. Необходимо е прилагане на приобщаващи практики – адаптиране на учебното съдържание, използване на интерактивни методи, насърчаване на успехите и позитивното поведение.

Съществен елемент е междуинституционалното сътрудничество – с общината, социалните служби, неправителствени организации и местната общност. Целта е да се създаде подкрепяща среда, в която всяко дете да има равен достъп до качествено образование, независимо от неговия социален статус или произход.

В този контекст приобщаващото образование представлява основен принцип и цел на училищната политика. То гарантира, че всяко дете има равен достъп до качествено образование, съобразено с неговите възможности, потребности и културна идентичност. Приобщаването се осъществява чрез гъвкави методи на преподаване, адаптирани програми, сътрудничество между учители, ресурсни специалисти, психолози и образователни медиатори.

Ключово значение има изграждането на позитивна и толерантна училищна среда, в която различията се приемат като ресурс, а не като пречка. Приобщаващото образование и работата с уязвими групи взаимно се допълват и водят до създаване на подкрепяща общност, в която всяко дете може да развие своя потенциал и да се чувства ценна част от училището.

Постигането на стандарта за приобщаващо образование в 37. СУ „Райна Княгиня“ изисква осигуряването на диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите особености, превенция на ранното напускане на училище, навременно систематизиране на наличната информация, с цел да се организира и оптимизира учебния процес, съобразно потенциала на учениците. 37. СУ „Райна Княгиня“ работи за създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастно, независимо от пол, възраст, етническа принадлежност, нарушения в развитието или тежки заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос.

I. Нормативна основа.

Програмата е разработена въз основа на:

- Закона за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Закон за защита от дискриминация;
- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хора с увреждания;
- Вътрешни правила на училището и годишни планове за превенция на отпадането;
- Директиви и добри практики за работа с уязвими групи в училищната среда.

II. Принципи за приобщаващото образование.

1. Гарантиране правото на достъп до училището на всеки ученик и на правото му на качествено образование;
2. Гарантиране на достъпа на всеки ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването, и на необходимостта от подходяща подкрепа;
3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и повишаващи мотивацията за учене на ученика, съобразени с възрастовите и социални промени в живота и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
4. Приемане и зачитане на уникалността на всеки ученик, индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че ученикът да развие максимално своя потенциал;
5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование.
6. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – училището, ученика, семейството, партньорските организации и обществен съвет;
7. Недопускане влиянието на социалното неравенство върху процеса на обучение и участието на учениците в дейности на училището;
8. Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование, съобразено с потребностите на учениците.

III. Цел.

Да се осигури засилена и системна подкрепа за ученици от уязвими социални и образователни групи с оглед намаляване на неравенствата, подобряване на образователните резултати, социалната интеграция и предотвратяване на ранното напускане на училище.

IV. Специфични цели.

1. Идентифициране и ранна интервенция при ученици в риск.
2. Осигуряване на индивидуализирана образователна подкрепа и допълнителни ресурси.
3. Подсилване на партньорството с родителите и общността.
4. Подобряване на физическото и психичното здраве чрез целеви програми и услуги.
5. Създаване на условия за социално включване и развитие на ключови компетенции.

V. Целева група.

- Деца и ученици от ромската общност и други етнически малцинства;
- Ученици от семейства с ниски доходи;
- Деца в риск поради семейни проблеми (социални, здравословни, зависимости);
- Ученици, записани в индивидуална форма на обучение (ИФО);
- Ученици със СОП или обучителни затруднения;
- Деца, отглеждани от настойници или баби и дядовци.
- Бежанци от различни етнически групи, за които българският език не е майчин;

VI. Основни направления и мерки.

1. Идентификация и наблюдение.

- Създаване на регистър на ученици в риск.
- Определяне на координатор на екип за оказване на подкрепа.
- Екип за подкрепа – ресурсни учители, психолог, логопед, педагогически съветник, медиатори, класни ръководители.
- Наблюдение на присъствия, резултати и поведение.
- Провеждане на срещи с родители и ученици.

2. Индивидуална и учебна подкрепа.

- Изготвяне на индивидуални образователни планове.
- Провеждане на допълнителни консултации и занимания.
- Адаптиране на методите на преподаване.

3. Социална и семейна подкрепа.

- Посещения по домовете при необходимост.
- Провеждане на срещи с родители за съдействие и подкрепа.
- Насочване към социални и здравни услуги при нужда.

4. Психологическа и здравна подкрепа.

- Индивидуални консултации с училищния психолог.
- Провеждане на тематични обучения по здравно образование и социални умения.
- Работа с групи за социално-емоционално развитие.

5. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици от уязвими групи.

- 5.1. Допълнителна подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището със заповед на директора на 37. СУ „Райна Княгиня“.

5.2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.

5.3. Училището осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа на ученика.

5.4. Училището осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на учениците.

5.5. Училището осигурява при необходимост специализирани учебни програми.

5.6. Училището осъществява подкрепа за преход между отделни етапи, степени на образование на учениците.

Оценка на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие:

- издаване на заповед от директора на 37. СУ „Райна Княгиня“ за сформирание на екип, който да изготви оценката на ученика.

- изготвяне на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл.22 и чл.187 от ЗПУО.

- оценка на индивидуалните потребности се извършва от следните специалисти: психолог, ресурсен учител, логопед, учител, в зависимост от конкретния случай.

- оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост. Оценката се извършва съобразно определената рамка за оценка на индивидуалните потребности.

- допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява и предоставя, съгласно план за подкрепа на ученика, след извършена оценка на индивидуалните му потребности.

Екип за подкрепа за личностно развитие на ученици в 37. СУ „Райна Княгиня“:

- екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на 37. СУ „Райна Княгиня“ за конкретното дете със СОП или в риск за всяка учебна година;

- в екипа участват психолог, ресурсни учители, учители, според индивидуалните потребности на детето;

- екипът осъществява дейностите по допълнителна подкрепа за личностното развитие на детето;

- екипът за подкрепата за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа.

6. Мотивация и извънучилищни дейности.

- Включване в клубове по интереси, спорт и изкуства.

- Организиране на събития и кампании за училищна принадлежност.

- Насърчаване на учениците чрез поощрения и грамоти.

VII. План за действие по програмата и дейности. Отговорници и срокове.

Отговорник	Дейност	Срок
Директор	Координация и контрол върху изпълнението на програмата	През цялата учебна година
Зам.-директори УД	Организация на дейностите и анализ на резултатите	Месечно
Класни ръководители	Идентификация на ученици в риск, връзка с родители	Постоянно
Образователни медиатори	Работа с родители, посещения по домовете, съдействие при обхват	Постоянно
Психолог/ресурсен учител	Психологическа и педагогическа подкрепа	Съгласно график
Екип за обхват	Наблюдение, анализ и превенция на отпадане	Ежемесечно

VIII. Очаквани резултати.

1. Намаляване на броя на учениците с неосновани отсъствия.
2. Повишаване на училищната мотивация и включеност на учениците.
3. Подобряване на комуникацията между училище и семейство.
4. Повишаване на успеваемостта и социалната адаптация.

IX. Заключение.

За изпълнението на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на ученици от уязвимите групи важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции и училищната общност. Всички участници в образователния процес – семейство, училище, институции – трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Програма за предоставяне на равни възможности и приобщаване на ученици от уязвими групи е актуализирана на заседание на педагогическия съвет, Протокол № 2/23.10. 2025 г. и утвърдена със заповед № /23.10.2025 г.